

Základem práce je úplný soupis nakladatelské produkce v oblasti překladu z francouzštiny v uvedeném období. Na sesbíraný a pečlivě popsaný korpus je nahlíženo z nej-různějších úhlů pohledu rovněž v desítkách stran příloh a rejstříků, což beze sporu ocení další zájemci a badatelé v oboru.

Největším přínosem práce je však pohled vysvětlující veškeré dění v oblasti soudobé ediční politiky. Autor nazírá na danou problematiku komplexně. Jednotlivé kapitoly se zabývají chronologickým hlediskem politicko-historickým, stejně jako postojí různých nakladatelských subjektů k politicko-kulturnímu vývoji v zemi. V dalších kapitolách je zkoumáno hledisko výběru překladů „správných“ autorů po roce 1945, a to jak autorů tzv. realisticko-pokrokové tradice (tj. autorů s již uzavřeným dílem jako například Balzac), tak autorů věnujících se tzv. aktuální pokrokové tematice (tj. autorů žijících, jejichž názory a postoje bylo potřeba důkladně zkoumat a zvažovat, aby vydáním jejich knih nebyla ohrožena nastolená ideologická linie). V samostatném oddílu je dále pojednáno o literatuře ideologicky nežádoucí a pozornost je věnována především procesuální stránce selekčních mechanismů a jejich důvodům.

Kniha, ve které každá kapitola přináší jen jakoby částečně pootočený pohled na poměrně specializovanou problematiku nakladatelské politiky tehdejší doby a v níž se osobní svědectví prolínají s oficiálními komuniké, však přináší komplexní obraz o době celé, a to z nej-různějších hledisek, která dosud nikdy nebyla tak detailně a promyšleně vybrána a zpracována. Jde o obraz doby, jejíž absurditu a šílenství nelze pochopit jinak než pečlivým vysvětlováním mechanismů její každodennosti. A to se autorovi beze zbytku podařilo. M. Poučová

* Pavel Čech: Francouzsko-české vztahy v oblasti překladu (1945–1953). Masarykova univerzita Brno 2012, 386 s.

Dontcheva-Navratilova, Olga: Coherence in Political Speeches*

V loňském roce vydala Masarykova univerzita pozoruhodnou publikaci věnující se koherenci v politických projevech. Olga Dontcheva-Navratilova je odbornou asistentkou na katedře anglického jazyka a literatury na Pedagogické fakultě Masarykovy univerzity. Jazykové koherenci a psaným či mluveným výstupům UNESCO se věnovala už ve svých předěšlých textech – *Style Markers of Diplomatic Discourse. Text Analysis of UNESCO Resolution* (2004) a *Coherence and Cohesion in Spoken and Written Discourse* (2009). V předkládané, anglicky psané publikaci tak autorka propojila obě pole svého zájmu, výsledkem čehož je velmi kvalitní a podrobný text zkoumající vytváření koherence v politickém diskurzu na základě analýzy úvodních projevů přednášených generálními řediteli UNESCO na mezinárodních konferencích.

Kniha je vedle úvodu a závěru rozdělena do tří částí: teoretické a metodologické uchopení problému, představení žánru úvodních projevů a samotná analýza projevů. V první části autorka popisuje přístupy jednotlivých teoretiků ke koherenci, na čemž demonstruje posun ve způsobu chápání koherence od statické deskripce textů k více dynamickému pojetí. Po krátkém historickém exkurzu jsou čtenáři představeny současné přístupy ke zkoumání koherence na jednotlivých úrovních diskurzu – ideální, interpersonální a textové, jak je definoval Geoffrey Leechy a Michael A. K. Halliday. V každé z těchto rovin je čtenáři nabídnuto hned několik přístupů. Přestože je koherence jedním z ústředních konceptů v oblasti analýzy diskurzu, není lingvisty chápána zcela jednotně, o čemž svědčí množství představených přístupů k jejímu zkoumání. Čtenář ocení zejména fakt, že se

autorka neomezila pouze na suchý výčet, ale jednotlivé přístupy mezi sebou porovnává a poukazuje na podobnosti či odlišnosti, čímž čtenáři výrazně pomáhá se v nich zorientovat. V další části autorka popisuje analytický rámec publikace, tedy co všechno, proč a jak bude u sledovaných projevů zkoumat – jak bude analyzovat koherenci na jednotlivých úrovních, analyzovat obsah textu a jeho strukturu. Následující krátká kapitola je věnována stylu úvodních projevů, jejich výstavbě a možnosti analýzy. Kapitola je možné vnímat jako pojítko či přechod mezi teoreticky pojatou první polovinou publikace a samotnou analýzou projevů v druhé části textu. Analýza projevů je transparentní a struktura logická, čtenář se díky detailnímu přiblížení problematiky v předchozích částech v textu snadno orientuje. Stručný závěr pak rekapituluje základní zjištění analýzy.

Kniha *Coherence in Political Speeches* je určena odborné veřejnosti, avšak detailním vzhledem a vysvětlením základních pojmů a postupů je srozumitelná a může být přínosná i pro laickou veřejnost zajímající se o danou problematiku. Nutno však dodat, že pro porozumění textu je potřeba pokročilá znalost anglického jazyka. Zajímavá by jistě byla i podobná analýza projevů českých politiků.

M. Gregor

* Dontcheva-Navratilova, Olga: *Coherence in Political Speeches*. Brno: Masarykova univerzita, 2011, 201 s.

Nástroje pro monitoring a evaluaci kvality výuky a kurikula*

Autoři se ve své knize zabývají problematikou kurikula a výuky ve vztahu k základní a střední škole a prezentují některé nástroje pro jejich monitoring a evaluaci.

Svoji publikaci přehledně strukturují do třech větších problémových okruhů, v nichž se zabývají teoretickými a metodologickými východiskami kvality kurikula a výuky a dále vytvářením nástrojů jednak pro monitoring a evaluaci kvality kurikula, jednak pro měření kvality výuky.

V první části knihy autoři vymezují hlavní pojmy, o něž se v dalších částech své publikace opírají, jako jsou zejména kvalita kurikula a kvalita výuky.

Problematiku výzkumu kvality výuky dále rozpracovávají v několika směrech, resp. ve speciálních didaktikách s orientací na výuku cizích jazyků, matematiky a přírodních věd, společensko-vědních předmětů a také tělesnou výchovu. Dále se zde autoři zabývají nástroji pro monitoring a evaluaci kvality kurikula, dalším bližším upřesňováním relevantních pojmů a popisem modelu kompetencí.

Vzhledem k tomu, že kniha je sestavena na základě spolupodílu řady autorů, lze právě tuto část hodnotit kladně z hlediska zdařilého propojení a syntézy předkládané problematiky.

Navazuje druhá část, v níž jsou prezentovány nástroje pro monitoring a evaluaci kurikula.

O kvalitě navržených evaluačních nástrojů, které autoři zpracovali do přehledných tabulek, nesporně svědčí i skutečnost, že tyto nástroje byly nejen ověřeny, ale také modifikovány na základě výsledků provedeného ověřování. Jako evaluační nástroje tedy autoři nabízejí

- kategoriální systém pro posuzování typu a vybraných kvalit nonverbálních prvků v učebnicích socioekonomického zeměpisu,
- diagnostický nástroj pro hodnocení vizuálních prostředků vztahujících se k reáliím německy mluvících zemí,
- kategoriální nástroj k evaluaci tématu Evropa v učebnicích dějepisu pro 9. ročník,